

Sociālā uzņēmējdarbība kā pašvaldības stratēģijas īstenošanas līdzeklis

Māris Pūķis, Dr.oec.,
Projekta vadošais eksperts
9.04.2015 Daugavpils

Sociālās uzņēmējdarbības (SU) jēdziens

- Vispārīgā izpratnē - SU ir saimnieciskā darbība, kurā dominējošais mērķis nav peļņa
- Tiek gatavots likums, kurā SU tiks traktēta pēc iespējas šaurāk (FM spiediens taupīt uz sociālajiem mērķiem)
- Lietosim - plašāko jēdzienu

Hibrīduzņēmums

- Komercsabiedrība, kurai mērķis ir gūt peļņu, taču papildus šim mērķim būtiski ir citi - sociālie mērķi
- Misija - sociāla
- Vairāki mērķi, no kuriem viens ir peļņa

Divas iespējas:

- Pašvaldībai pašai dibināt sociālo uzņēmumu kādā no esošajām legālajām formām: (komercsabiedrība, aģentūra, nodibinājums, biedrība)
- Izmantot sadarbību vai iepirkumu no privātā īpašumā esoša sociālā uzņēmuma (biedrības, nodibinājuma kuram dominē sociālie mērķi)

Saistība ar tirgus nepilnībām

- Saskaņā ar publiskā sektora ekonomikas zinātni (priekšmetu gan nevienā Latvijas augstskolā nemāca!):
 - Valsts iejaucas lai novērstu tirgus nepilnības
 - Iejaukšanās formas:
 - Regulēšana
 - **Publisko labumu nodrošināšana**
 - Administrēšana
 - **Preču un pakalpojumu ražošana**
 - **Veicināšana**

Piemērs, kad sociālā uzņēmējdarbība ir līdzeklis

- Mārketinga segments - zināšanu ekonomikas uzņēmēji
- Galvenais kavējošais faktors - prasmīgu inženieru un izglītotu strādnieku trūkums
- Sociālais mērķis - panākt darbaspēka strukturālas izmaiņas
- Komplekss risinājums. Viena no sastāvdaļām - pašvaldība uz laiku iesaistās uzņēmējdarbībā, nodrošinot konkurētspējīgu pieprasījumu zinātniekiem-inženieriem un augstas kvalifikācijas strādniekiem
- Sociālais uzņēmums - līdzeklis problēmas risinājumam

Piemērs SU kā līdzeklis veselības jomas sakārtošanai

- Pašvaldībai piederošās slimnīcas pēc būtības nav peļņas komercsabiedrības
- Skaidri norādot slimnīcas vīziju un stratēģiskos mērķus izrādīsies, ka slimnīca ir sociālais uzņēmums
- LPS jāpanāk šī fakta atzīšanu sarunās ar valdību un Saeimu

Piemērs: SU kā līdzeklis iesaistīšanai

- Mārketinga segments - (aizpildīt!)
- Galvenais kavējošais faktors - (aizpildīt!)
- Sociālais mērķis - (aizpildīt!)
- Komplekss risinājums:
 - Viena no sastāvdaļām - pašvaldība uz laiku iesaistās sociālajā uzņēmējdarbībā
 - Otra sastāvdaļa - pašvaldība piesaista līdzekļus (savus, valsts, ES vai privātos) privātas sociālās uzņēmējdarbības atbalstam (subsīdētās darbavietas u.c.)

Segmenti (fokusgrupas) iesaistīšanas SU izmantošanai

- Invalīdi
- Vecāki no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm
- No ieslodzījuma vietām atbrīvotie
- Jaunieši
- Bezdarbnieki

Fokusgrupas pragmatiska izvēle

- Kuras grupas situācijas uzlabošana vairāk **nākotnē** atbildīs potenciālo vēlētāju vērtībām?
- Kurām grupām esat devuši konkrētus priekšvēlēšanu solījumus?
- Kādas darbības radīs priekšnosacījumus sociāli ekonomiskās situācijas uzlabojumam?

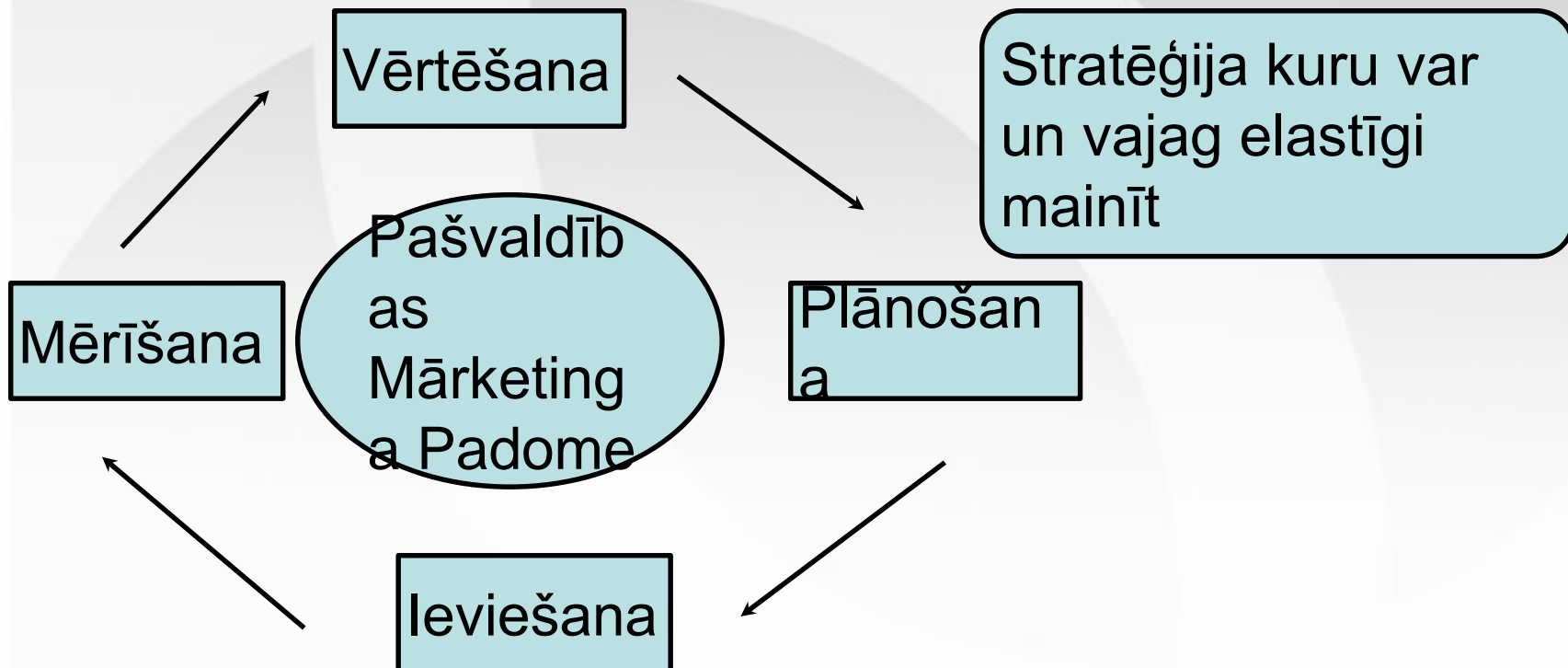

Piedāvājums - pieprasījums

- Piedāvājumam jābūt tādām, lai klienti to “pirktu”, citādi visa sociālā uzņēmējdarbība kļūs bezjēdzīga

Stratēģiskā vadīšana ir process nevis plāns

- Procesa organizācija

Pastāvīgi funkcionējoša vadības struktūra

- Mārketinga padomē - politiķi, organizētās pilsoniskās sabiedrības un uzņēmēju pārstāvji
- Izpildvara nodrošina visus 4 stratēģijas procesa elementus

LPS potenciālā loma

- Veicināt iniciatīvu un daudzveidīgus risinājumus
- Konsultēt organizācijas veidošanā
- Aizstāvēt pašvaldības, kas meklē inovatīvus ceļus
- Attīstīt un pilnveidot projekta gaitā izveidoto Salīdzināmo datu bāzi, palīdzēt mērīšanā

- Paldies par uzmanību!
- +371-2-9197602
- maris@lps.lv